

TOIMINTAKERTOMUS
2024

YLEISESTI YHDISTYKSESTÄ

Suomen saamelaisten keskusjärjestö on perustettu vuonna 1997 ja se on Suomen saamelaisjärjestöjen kattojärjestö. SSG:n tarkoituksena on yhdistää saamelaisia, turvata ja edistää saamelaisten kulttuurisia, kielellisiä, hallinnollisia, taloudellisia ja koulutuksellisia oikeuksia ja hoitaa keskitetysti yleisiä saamelaiskysymyksiä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä. Se on myös Suomen puolen ainoa jäsenjärjestö Saamelaisneuvostossa.

Tavoitteiden toteuttamiseksi yhdistys:

- huolehtii yhteydenpidosta muihin saamelaisyhdistyksiin, Saamelaiskäräjiin, kansalaisjärjestöihin, julkisyhteisöihin ja poliittisiin päättäjiin
- järjestää kokouksia, seminaareja ja kursseja
- antaa lausuntoja ja kannanottoja sekä tekee esityksiä keskeisistä saamelaiskysymyksistä

Hallituksen jäsenet vuosille 2024-2025:

Jäsen	Varajäsen	Yhdistys
Janne Näkkäläjärvi	Nils-Henrik Valkeapää	Johtti Sápmelaččat
Ida-Maria Helander	Jouni Esa Nousuniemi	Sámi Soster
Petra Laiti	Enni Similä	Suoma Sámi Nuorat
Matti Aikio	Anne Angeli	Boazosámit/ Mii searvi
Aslak Holmberg	Laura Tapiola	Sámi Siida

Vuoden 2023 edustajainkokouksessa SSG:n puheenjohtajaksi valittiin Aslak Holmberg sekä varapuheenjohtajaksi Janne Näkkäläjärvi. Hallituksen ensimmäisessä kokouksessa 2024 yhdistyksen sihteeriksi sekä rahastonhoitajaksi valittiin Enni Similä. Hallituksen toimikausi on 1.1.2024-31.12.2025.

JÄSENYHDISTYKSET

SSG:llä on seitsemän jäsenjärjestöä.

<i>Yhdistys:</i>	<i>Jäsenmäärä:</i>	<i>Kotikunta:</i>
Sámi Siida rs	230	Utsjoki
Johtti Sápmelaččat rs.	160	Enontekiö
Roavvenjárgga Sámiid Searvi Mii rs.	75	Rovaniemi
Suoma Sámi Nuorat rs.	85	Utsjoki
Sámi Soster rs.	134	Inari
Suoma Boazosámit rs	140	Inari
Saa'm Nue'tt - ei aktiivi -	76	Inari

Badje-Deanu Sámi searvi haki yhdistyksen jäsenyyttä toukokuussa 2024 mutta se ei kerennyt edustajainkokouksen esityslistalle. Hakemus oli jätetty edustajainkokouksen kutsun lähettämisen jälkeen minkä vuoksi se käsitellään vuoden 2025 kokouksessa.

HALLINTO JA TALOUS

Interreg Aurora rahoitteen projektin ReCap ASáp: Regaining capacity in a changing Sápmi myötä yhdistyksen alaisuudessa on kolme työntekijää.

- Enni Similä (1.9.2023 alkaen)
- Petra Laiti (1.9.2024 alkaen)
- Janne Hirvasvuopio (1.9.2024 alkaen)

Enni Similä vastaa yhdistyksen hallinnosta osana projektin toimenkuvaa. Petra Laiti ja Janne Hirvasvuopio ovat osa projektin vaikuttamisohjelmaa.

Lokakuussa 2023 yhdistys siirsi kirjanpidon hoidon Talenomille. Talenom on jatkanut yhdistyksen kirjanpitoa myös vuonna 2024. Talenom hoitaa myös yhdistyksen palkanmaksun projektin yhteydessä. ReCap ASáp projekti näkyy huomattavana muutoksena yhdistyksen tilinpäätöksessä, mutta SSG:n oma pääoma on pysynyt suurinpiirtein samana kuin aikaisempina vuosina.

Yhdistyksen tilivuosi on kalenterivuosi. Jäsenmaksun suuruus määräytyy yhdistyksen jäsenmäärän mukaan. Vuoden 2024 maksut olivat:

Jäsenmäärä:	Vuosimaksu:
1–49 jäsentä	45 €
50–99 jäsentä	85 €
100–149 jäsentä	130 €
Yli 150 jäsentä	170 €

Vuonna 2024 yhdistys sai toiminta-avustusta Saamelaiskäräjiltä 2 600 €.

Yhdistys on kuluvan vuoden aikana kartoittanut uusia rahoitusmahdollisuuksia ja saanut vuodelle 2025 toiminta-avustusta NiaTero rahastosta.

VARSINAINEN TOIMINTA

Viestintä

Yhdistys pyrkii viestimään toiminnastaan niin sähköpostin välityksellä jäsenjärjestöille, kuin sosiaalisen median kanavien kautta laajemmalle yleisölle.

- Sähköposti: saamelaisten.keskusjarjesto@gmail.com
- Facebook: <https://www.facebook.com/quovddassearvi>
- Instagram: suomasamiidguovddassearvi

Yhdistyksen uusia nettisivuja on kehitetty yhdessä Govus yrityksen kanssa. Niiden julkaiseminen tapahtuu helmikuun 2025 aikana. Ajankohtaisia päivityksiä julkaistaan Instagramin ja Facebookin välityksellä, jossa on muun muassa esiteltä hallituksen jäsenet, jaettu tietoa yhdistyksestä sekä jaettu tietoa ajankohtaisista saamelaistapahtumista kuten saamen kielten viikosta.

Yhtäkään jäsenjärjestöämme ei kutsuttu kuultavaksi 17.10. järjestetyssä Perustusvaliokunnan kuulemistilaisuudessa saamelaiskäräjälaista.

Saamelaisyhteiskunnalla on oikeus tulla kuultavaksi kaikissa saamelaisia koskevissa asioissa, saamelaiskäräjälaki ei ole tästä poikkeus.

Edunvalvonta

Vuonna 2024 saamelaiskäräjälain uudistamisprosessi jatkui jälleen. SSG otti syksyllä vahvasti kantaa, kun Perustuslakivaliokunnan kuulemiseen ei ollut kutsuttu yhtään SSG:n jäsenjärjestöä ja näin ollen saamelaisten kansalaisjärjestön näkökulma jäi huomioimatta. Yhdistys kritisoi kannanotossaan miten sen sijaan yhdistyksiä, joilla ei ole saamelaisen yhteiskunnan legitimitettä oli kutsuttu kuulemisiin.

Yhdistys jatkoi myös muuta aktiivista edunvalvontaa, vaikuttamista ja asiantuntijana toimimista. SSG on myös muun muassa Ihmisoikeusliiton jäsen.

Kokoukset & tapahtumat

Vuonna 2024 SSG kokousti yhteensä kuusi kertaa, joista neljä oli fyysisiä kokouksia. Tämä on ollut iso kehitys aikaisempiin vuosiin nähden, jolloin lähinnä kaikki kokoukset on pidetty etäyhteyksin. Fyysiset kokoukset nähdään merkittävänä kehityksenä yhdistyksen toimintamahdollisuuksien parantamisen vahvistamisessa. Kokoukset pyrittiin myös järjestämään muiden tapahtumien yhteyteen, jotta yhdistys voisi olla näkyvillä myös keskeisissä saamelaistapahtumissa kuten Hetan Marianpäivillä tai Ijahis Idja -musiikkifestivaaleilla.

Edustajainkokous pidettiin 26.5. Inarissa ReCap ASáp projektin ensimmäisen

TOIMINTAKERTOMUS 2024

kurssin yhteydessä. Kokouksessa oli 14 osallistujaa ja kaikki aktiiviset jäsenjärjestöt olivat lähettäneet edustajat. Osallistujille tarjottiin mahdollisuus osallistua rahoitushakemusten kirjoituskurssille, minkä koettiin olevan hyvä lisä edustajainkokouksen yhteyteen.

Osana Hetan Marianpäiviä 15.3. SSG järjesti yhdessä Johtti Sápmelaččat yhdistyksen kanssa seminaarin saamelaisesta poronhoidosta. Tapahtumaan kutsuttuja puhujia olivat Anne-Maria Magga, Tiina Sanila-Aikio sekä Heikki Hyvärinen. Osallistujia oli noin 70, mikä osoitti suurta kiinnostusta aiheeseen sekä tarvetta tällaisten seminaarien järjestämiseen.

Kuva seminaarista 15.3. Kuvassa vasemmalta oikealle Enni Similä, Aslak Holmberg, Tiina Sanila-Aikio, Anne-Maria Magga, Nils-Henrik Valkeapää ja Heikki Hyvärinen.

ReCap ASáp projektin kautta yhdistys järjesti työpajan 22.11. Karigasniemellä hallituksen jäsenille sekä varajäsenille, jossa tarkoituksena oli suunnitella SSG:n toimintaa ja tavoitteita seuraavien vuosien ajalle. Työpajassa käytettiin projektissa suunniteltua metodologiaa *Boahtteáiggi jurdagat*, joka antoi työkaluja toimintojen suunnitteluun. Keskeisimpiä tavoitteita toiminnalle oli resurssien vakauttaminen, toiminnan lisääminen sekä viestinnän vahvistaminen. Työpajan lopputuloksena osallistajat suunnittelivat viiden vuoden vision, joka viedään edustajainkokoukseen esitettäväksi.

Joulukuussa SSG:n edustajat tapasivat Saamelaiskäräjien kanssa Inarissa. Tapaamisen tarkoituksena oli keskustella mahdollisista tulevaisuuden yhteistyömahdollisuuksista, kertoa ReCap ASáp -projektista ja käydä läpi ajankohtaisia saamelaispoliittisia asioita kuten saamelaiskäräjälain uudistamisprosessia ja Tenon kalastussopimusta. Tapaaminen oli tärkeä askel tiiviimpää yhteistyötä käräjien kanssa ja sen yhteydessä sovittiin että seuraava kokous pidetään kevään 2025 aikana.

SSG Saamelaisneuvostossa

Saamelaisneuvosto on 4 maan eri saamelaisjärjestöjen yhteistyöjärjestö ja SSG on Suomen puolen saamelaisten edustajana, jolla on 4 jäsentä neuvostossa. Yhdistyksen yhtenä tärkeänä lähtökohtana on edistää saamelaisten ja muiden alkuperäiskansojen ihmisoikeuksia ja niiden toteutumista.

Saamelaisneuvosto osallistuu aktiivisesti erilaisiin kokouksiin kansainvälisellä tasolla, kuten YK:ssa ja Arktisessa neuvostossa.

Saamelaisneuvoston nettisivut:

<https://www.saamicouncil.net/>

Kuvassa Niko Valkeapää, Petra Laiti ja Jouni Esa Nousuniemi

SSG:n jäsenet Saamelaisneuvostossa:

Varsinainen jäsen

Varajäsen

Jouni Esa Nousuniemi

Petra Laiti

Niko Valkeapää

Aslak Holmberg

Ida-Maria Helander

Anne Olli

Anne Helena Angeli

Tiina Sanila-Aikio

Aslak Holmberg valittiin 22. Saamelaiskonferenssissa Saamelaisneuvoston puheenjohtajaksi ja toimi asemassa syksyyn 2024. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Per Olof Nutti.

ReCap ASáp: Regaining capacity in a changing Sápmi -projekti

Syyskuussa 2023 EU:n Interreg Aurora -ohjelmasta rahoituksen saanut ReCap ASáp: Regaining capacity in a changing Sápmi -projekti on jatkunut suunnitellusti vuoden 2024 aikana. Hankkeella pyritään lisäämään osallisuutta saamelaisissa yhteiskunnallisissa prosesseissa, niin että vahvat saamelaisjärjestöt ovat mukana ajamassa saamelaisnäkökulmaa ja rakentamassa parempaa tietopohjaa päätöksentekoon. Hanke edistää, valmentaa ja vahvistaa saamelaisjohtajia vaikuttamaan nopeasti muuttuvassa maailmassa. Hankkeen myötä SSG:n alaisuudessa toimii yksi täysipäiväinen työntekijä, jonka työnkuvaan kuuluu muiden projektin toimien lisäksi hoitaa yhdistyksen hallinnollisia asioita. Lisäksi syksyllä 2024 projektin vaikuttamisohjelman myötä SSG:n alaisuuteen on palkattu kaksi uutta työntekijää. Heidän työnkuvaan ei kuitenkaan kuulu yhdistyksen toimintojen hoitaminen.

Projektin ovat rahoittavat Interreg Aurora, Sametinget i Norge, Lapin Liitto, Finnmark, Troms, Nordland and Trøndelag Fylkeskommuner, Region Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen ja Västernorrland.

ReCap ASáp koostuu kahdesta työpaketista:

1. Saamelaiden hallintorakenteet vankalle ja kestäväälle Saamenmaalle
2. Poliitiikan kehittäminen ja täytäntöönpano

Projektin ja sen työpakettien tavoitteena on muun muassa lisätä saamelaisen kansalaisyhteiskunnan vahvuutta ja valmiuksia, mikä parantaa valmiuksia osallistua kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin prosesseihin sekä edistää paikallisten työpaikkojen ja liiketoiminnan kehittämisen lisäämistä saamelaisalueella kohdennetummin ja osallistavammilla panostuksilla koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen.

SSG on mukana projektin kaikissa aktiviteeteissa mutta erityisesti saamelaisjärjestöjen johtamisen käsikirjan kehittäminen keskittyy SSG:n toimintaan. Hyvin toimiva demokratia edellyttää vahvaa kansalaisyhteiskuntaa, silti saamelaisyhteiskunnan ja enemmistö yhteiskunnan vaatimusten välillä on

TOIMINTAKERTOMUS 2024

ristiriitaa. Hankkeessa kehitetään saamelaisjärjestön johtamismalli, jotta niiden mahdollisuudet ajaa saamelaisasioita voidaan ottaa huomioon. Mallin testauksessa ja toteutuksessa ReCap ASáp tekee yhteistyötä SSG:n kanssa. Malli ja käsikirja tulevat olemaan käytössä kaikille saamelaisjärjestöille.

Vuonna 2024 projekti järjesti ensimmäisen kurssin 24.-25.5. Inarissa, jonka aiheena oli rahoitushakemusten kirjoittaminen. Saamelainen kansalaisyhteiskunta on pitkälti riippuvainen hankerahoituksesta voidakseen harjoittaa toimintaansa, joten on äärimmäisen tärkeää että yhdistyksillä on työkalut niiden hakemiseen. Kurssin tavoitteena olikin vahvistaa yksilön kykyä tunnistaa rahoitusmahdollisuuksia, muuttaa idean projektisuunnitelmaksi ja rahoittajan vaatimuksiksi sekä antaa osallistujille käytännön taitoja hankkeen kehittämisen eri vaiheissa. Kurssilla oli yhteensä 17 osallistujaa.

Kurssin osallistajat olivat Suomen, Ruotsin ja Norjan saamelaisjärjestöistä.

YHTEENVETO

Suomen Saamelaiden keskusjärjestö ry:n toiminta on jatkunut aktiivisena osallistujana eri toimintaympäristöissä. SSG:llä on erityisen suuri merkitys

TOIMINTAKERTOMUS 2024

saamelaisjärjestöjen verkoston vahvistamisessa sekä saamelaisten kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien edistäjänä.

Yhdistys pyrkii vahvistamaan yhteistyötä saamelaiskäräjien ja muiden relevanttien toimijoiden kanssa, jotta yhteisten tavoitteiden toteutuminen olisi mahdollista.

Vuoden 2023 edustajainkokouksessa Aslak Holmberg valittiin puheenjohtajaksi ja Janne Näkkäläjärvi varapuheenjohtajaksi. Vuonna 2024 SSG:n toiminnassa merkittävä rooli oli EU-rahoitteisella **ReCap ASáp** -hankkeella, jonka tavoitteena on vahvistaa saamelaisjärjestöjen toimintakykyä ja johtajuutta. Hankkeen myötä yhdistyksessä toimii kolme työntekijää.

Yhdistyksen viestintä tapahtui sähköpostitse ja sosiaalisen median kanavilla. Uudet nettisivut julkaistaan helmikuussa 2025. Edunvalvonnassa SSG osallistui aktiivisesti saamelaiskäräjälain uudistuskeskusteluun ja kritisoi järjestöjen puutteellista kuulemista.

Vuonna 2024 järjestettiin kuusi hallituksen kokousta, joista neljä pidettiin fyysisesti. Tärkeimpiä tapahtumia olivat poronhoitoa käsittelevä seminaari Hetan Marianpäivillä sekä edustajainkokous Inarissa toukokuussa. Lisäksi järjestettiin työpaja Karigasniemellä, jossa laadittiin viisivuotinen toimintavisio. Joulukuussa käytiin tapaaminen Saamelaiskäräjien kanssa yhteistyön kehittämisestä.

SSG:n edustajat toimivat aktiivisesti Saamelaisneuvostossa, jossa Aslak Holmberg toimi puheenjohtajana syksyyn 2024 asti. ReCap ASáp -projekti jatkui suunnitellusti. Sen puitteissa järjestettiin rahoitushakemusten kirjoituskurssi, johon osallistui 17 henkeä Suomen, Ruotsin ja Norjan saamelaisjärjestöistä. Hanke kehittää muun muassa saamelaisjärjestöjen johtamismallia ja käsikirjaa koko yhteisön käyttöön.